

Videncenter for
Svineproduktion

DANSK SVINEPRODUKTIONS KONKURRENCEEVNE 2013

RAPPORT NR. 46

Dansk svineproduktion er samlet set konkurrencedygtig målt på produktionsomkostninger, som var de næstlaveste i 2013 i EU-InterPIG. Der var negativ rentabilitet på 0,22 kr./kg i 2013 i Danmark, mens Spanien, Brasilien, USA og Østrig havde positiv rentabilitet.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION, DEN RULLENDE AFPRØVNING

FORFATTER: MICHAEL GROES CHRISTIANSEN

UDGIVET: 30. OKTOBER 2014

Dyregruppe: Søer, smågrise og slagtesvin

Fagområde: Produktionsøkonomi

Sammendrag

Danmark opnåede den næstlaveste produktionsomkostning i EU-InterPIG pr. kg slagtekrop med 12,36 kr./kg. Spanien havde den laveste produktionsomkostning med 11,99 kr./kg og fik samtidigt en bedre afregningspris end danske slagtesvineproducenter.

Spanien, Brasilien, USA og Østrig havde positiv rentabilitet i 2013, mens Danmark havde en negativ rentabilitet på -0,22 kr./kg. Set over flere år har USA og Brasilien en positiv gennemsnitlig rentabilitet, mens de fleste EU-Interpig lande har negativ rentabilitet.

Omkostningerne ved produktion af svin i Danmark viser fortsat en meget konkurrence dygtig smågriseproduktion i forhold til udlandet. Slagtesvineleddet viser en middelmådig konkurrenceevne i forhold til udenlandske slagtesvineproducenter, når der anvendes samme smågrisepris i 2013 for alle europæiske slagtesvineproducenter i en teoretisk konkurrenceevnemåling. Danske

slagtesvineproducenters konkurrenceevne forbedres dog, hvis der indlægges en potentiel sparet transport til Tyskland/Polen for smågrisen. En dansk slagtesvinekonkurrencefordel på 10-20 kr./smågris i mindre transportomkostning i kampen om de danske smågrise kan dog hurtigt sættes over styr, hvis afregningspriser og skjulte rammevilkår gør, at polske og tyske slagtesvineproducenter kan betale mere for en smågris end en dansk slagtesvineproducent.

I 2013 havde ca. 39 % af bedrifterne haft positiv rentabilitet i Danmark. Der var en spredning på produktionsomkostning pr. kg slagtekrop på 0,76 kr./kg i Danmark fra fødsel til slagtning. Da bedrifter i Danmark er meget specialiseret, var året 2013 mere positivt for smågriseproducenter end for slagtesvineproducenter. Disse konkurrerer med udlandet om de danske smågrise, hvilket pressede prisen op over produktionsomkostningen for en dansk 30 kg gris i 2013.

Baggrund

Hvert år indsender lande, som indgår i InterPig-samarbejdet, deres nationale gennemsnit for effektivitet og priser for det foregående år. Benchmarkingen er i første omgang for en integreret bedrift med en full-line produktion af slagtesvin. Produktionsomkostning pr. kg slagtekrop og afregningspriser danner grundlag for benchmarking af produktionsomkostninger og rentabilitet.

Forudsætningen for en god benchmarking er, at "tal" er gjort sammenlignelige. De enkelte lande bruger forskellige nævnere, kold eller varm slagtevægt, eller levende vægt, når de regner økonomi pr. produceret enhed. Effektivitetstal kan også blive påvirket af forskellige nationale metoder. Faktoren til at omregne fra slagtevægt til levendevægt er eksempelvis forskellig. Når der anvendes forskellige faktorer, bliver foderforbrug og daglig tilvækst ikke umiddelbart sammenlignelig.

Produktionseffektiviteten i de enkelte landes svineproduktion har afgørende indflydelse på konkurrenceevnen. Inputfaktorer såsom byggepriser eller foderpriser påvirker produktionsomkostningerne meget, mens lønomkostningerne udgør en mindre andel. Foderpriser er oftest kontinentalt betinget, afhængig af om der eksportoverskud eller ej af korn, majs eller soyaskrå, men foderprisen kan også variere betydeligt indenfor det enkelte land afhængig af logistikomkostninger.

Produktionsomkostninger landene imellem er afhængige af det enkelte lands rammevilkår, specielt på dyrevelfærd og miljøområdet. Indenfor EU-området har Sverige, Danmark og UK skærpede nationale krav til dyrevelfærd, som medfører øgede omkostninger. Italien skiller sig ud med deres høje slagtevægt, og afsætningen ligger i et andet markedssegment end de øvrige EU lande. Holland og Danmark har de strengeste miljøkrav, men Tyskland er også ved at komme med på dette område.

På mellemlangt sigt er det ikke produktionsomkostningen pr. kg svinekød, men rentabiliteten pr. kg svinekød, som er interessant. Derfor indgår de enkelte landes afregningspriser i InterPig-samarbejdet.

Den udbetalte afregningspris pr. kg svinekød er de opnåede nationale salgspriser minus slagteri- og distributionsomkostninger, samt eventuel resultatudlodning til slagteriets ejere.

Svinebedrifter bliver mere og mere specialiserede i enten smågrise- eller slagtesvineproduktion. Slagtesvineproducenters smågrisepris er i dag markedsbestemt. Det er et stort centraleuropæisk smågrisemarked, som dikterer smågriseprisen, ikke nationale produktionsomkostninger for en smågris.

Den integrerede bedrifts produktionsomkostning pr. kg slagtekrop eller rentabilitet er derfor ikke nødvendigvis en særlig god rettesnor for, hvordan konkurrenceevnen reelt er på specialiserede bedrifter. Produktionsomkostninger i InterPig kan splittes op i en smågrise- og en slagtesvinedel. Dette udnyttes til at lave ekstra analyser delvist baseret på InterPig-tal. Eksempelvis analyser af slagtesvineproducenters konkurrenceevne, hvis nationale produktionsomkostninger for en smågris erstattes med en ens markedspris. Disse analyser kan derfor give et helt andet resultat og et mere korrekt billede af konkurrenceevnen landene imellem for specielt rene slagtesvineproducenter i forhold til resultatet for en integreret bedrift.

Rentabiliteten i svineproduktionen er cyklisk pga. udbuds- og efterspørgselsmekanismer. Benchmarking af rentabilitet bør derfor ses over tid.

Materiale og metode

Formålet med dette notat er at måle Danmarks konkurrenceevne indenfor produktion af svinekød. En nations konkurrenceevne kan måles på rentabiliteten ved at producere 1 kg svinekød. Det er hele svinekødsbranchens konkurrenceevne, som måles på denne metode - både svineproducenternes og slagteriernes.

For 2013 indgår tal fra følgende InterPig medlemmer: Danmark (Videncenter for Svineproduktion), England (BPEX), Irland (Teagasc), Frankrig (IFIP). Holland (LEI & PVE), Brasilien (EMBRAPA) og Tyskland (FAL & ISN), Østrig (VLV), Belgien (Boerenbond Belgie), Italien (Centro Ricerche Produzione Animali), Sverige (SvenskaPIG). Tjekkiet (UZEI, Institute of Agricultural economics and information), Canada (The Saskatchewan Pork Industry), Spanien (SIP Consultors) og USA (Iowa State University). For Brasilien, Canada og USA gælder, at de indlagte effektivitetstal ikke stammer fra et "landsgennemsnit", men er forventet effektivitet.

Table 1: Oversigt over stikprøvestørrelser, som de nationale effektivitetstal er baseret på til InterPig 2013

Land	Antal sobesætninger	Gns. antal årssøer	Søer, i pct. af national produktion	Antal	Gns. antal slagtesvine-stipladser	Slagtesvin, i % af national produktion
Østrig	194	93	7%	294	760	Ikke oplyst
Belgien	333	182	12%	374	1.182	Ikke oplyst
Brasilien*	308	500	0%	0	750	0
Canada	0	0	0%	0	0	0%
Tjekkiet	40	414	15%	60	2.020	19%
Danmark	604	680	40%	650	1.700	23%
Frankrig	1.711	194	30%	1.711	1.571	38%
Tyskland	741	224	8%	2.080	1.149	14%
UK	138	698	25%	174	1.491	3%
Irland	104	706	48%	84	3.800	40%
Italien	0	360	5%	0	3.284	3%
Holland	613	456	30%	779	1.736	23%
Spanien	631	995	31%	3.100	1.600	30%
Sverige	135	309	52%	89	1.154	12%
USA	0	0	0%	0	0	0%

* Brasilien er her repræsenteret via delstaten Santa Catarina

Kapitalomkostningen er summen af rente på arbejdskapital, afskrivninger og rentekomkostninger til lån. Danske afregningspriser er fra beregnet notering, korrigeret for UK tillæg, som medregnes, fordi UK-besætningerne indgår i landsgennemsnit. Kasserede grise i Danmark medtages ikke længere som en produktionsomkostning, men der korrigeres for tabet i afregningsprisen. På den måde følger opgørelsen samme princip som i de fleste andre lande. Danske effektivitetstal stammer fra landsgennemsnitstallene 2013 [1]. Danske kapacitetsomkostninger stammer fra "Grundlaget for den beregnede Smågrisenotering 2013" [2]. Foderpriser fra den beregnede notering er korrigeret for, at en del producenter har billigere hjemmeblandet foder. En mulighed de øvrige InterPig-lande også har.

Lånerenten i InterPIG skal svare til et F5 lån i alle lande. Af hensyn til benchmarking med andre lande, er lånerenten i DK nedsat med næsten 1 pct. point i forhold til det regnskaberne i Danmark viser for 2013.

I Danmark fik man i 2013 forbedret tilskudsmulighederne i miljøstøtteordningen. 130 besætninger fik et samlet tilskud til miljøteknologi på ca. 109 mio. kr.. Omregnet til støtte pr. stiplads svarer beløbet til 5,8 %, men stipladspriserne blev øget tilsvarende. Tilskuddet var konkurrenceevneforbedrende i den forstand, at det begrænser tabet ved den danske BAT-standard, som i modsætning til resten af EU (bortset fra Holland) må koste ca. 11 kr. /produceret svin i Danmark, hvoraf hele 8 kr. rammer slagtesvineproducenter. Pr. fuldtidsansat i en slagtesvineproduktion svarer 8 kr./slagtesvin til en "lønnedgang" på ca. 80.000 kr./året alt andet lige.

Da smågrise i stor udstrækning også handles over landegrænser pga. den stigende specialisering af svineproduktionen i EU, kan det nationale estimat for produktionsomkostningen pr. kg slagtekrop være misvisende. Dette gælder eksempelvis i Tyskland, hvor en stor andel af de slagtede svin (ca. 18 pct.) er født i udlandet og importeret ved ca. 30 kg. En tysk slagtesvineproducent kan, bortset fra en let øget smågrisetransportomkostning, købe en dansk smågris til samme pris som en dansk slagtesvineproducent. De nationale produktionsomkostninger for en 30 kg's gris bør derfor elimineres og sættes lig en ens markedspris for en smågris. Markedsprisen sættes lig 425 kr./smågris ved 30 kg, som var den gennemsnitlige puljenotering i Nordvesttyskland i 2013. Der bruges en kg-regulering på 6,5 kr./kg til at korrigere smågriseprisen for den aktuelle indsættelsesvægt i alle lande. Dertil kommer 13 kr./smågris i transport omkostninger. Modellen korrigerer ikke for forskelle i transportafstande, men kan måle slagtesvineproducenters konkurrenceevne, hvis de alle havde ens smågrisepris.

Afgrænsninger

InterPig inddrager ikke skatte- eller momsregler. Flere lande har forsimplede momsregler for landbrug (momsregnskab på slump), hvor der rent faktisk er en skjult "støtte" til svineproduktionen. Rentabiliteten kan derfor være bedre i nogle lande, end det fremgår af denne analyse. I et vist omfang kan støtte til investeringer og kunstig lav lånerente til landbrug være indregnet i de enkelte landes produktionsomkostning.

Afskrivninger og renteomkostninger er beregnet ud fra en periodisering af kapitalomkostninger til en stald med en given byggepris, levetid og renteniveau. Ændret gældsbyrde, som følge af flere år med negativ/positiv rentabilitet, tages der ikke højde for.

Faktorer, der har betydning for afregningsprisen, analyseres ikke i dette notat, som primært beskæftiger sig med svineproduktionen. Afregningsprisen er præget af de enkelte landes adgang til "markeder" som funktion af importtold eller kvoter, sundhed eller fødevarer sikkerhed, eller fokus på dyrevelfærd. Alle omkostninger er i DKK med mindre andet er nævnt.

Italien er typisk ikke medtaget i graferne, fordi deres svineproduktion adskiller sig meget fra de øvrige lande, men deres produktionsomkostninger er opgjort i appendiks.

Benævnelsen Brasilien er baseret på tal fra staten Santa Catarina, en af de få stater i Brasilien, som har eksporttilladelser og derfor er en direkte konkurrent til Danmark.

Med mindre andet er nævnt, er kilden InterPig 2013.

Resultater og diskussion

Resultaterne vises først overordnet i form af valutakursudvikling, rentabilitet, afregningspriser og produktionsomkostninger. En tidsserieanalyse viser rentabilitetsudviklingen for udvalgte lande.

Derefter foretages en opsplitting af produktionsomkostninger. Effektivitetstal fra sohold, smågrise- og slagtesvinehold gennemgås herefter.

Valutakursudviklingen

Resultater kan være stærkt influeret af valutakurser, hvorfor udviklingen af disse over tid gennemgås i forhold til DKK. Valutakursudviklingen har generelt styrket de konkurrenter, som ligger udenfor Eurozonen. Bortset fra Sverige var der et generelt kursfald på udenlandske valutaer set i forhold til den danske kr./euroen. Specielt er den brasilianske Real faldet med ca. 12 %.

Tabel 2: Valutakursudviklingen fra 2005-2013, samt procentuel ændring fra 2012 til 2013. Valutakurser er årets gennemsnitskurs. Kilde InterPig 2013, baseret på nationalbankkurser.

Valuta/år	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013/2012 i pct.
Euro	7,45	7,46	7,45	7,46	7,45	7,45	7,45	7,44	7,46	0%
US \$	5,99	5,94	5,42	5,09	5,35	5,63	5,35	5,76	5,62	-2%
UK £	10,93	10,93	10,93	9,53	8,35	8,64	8,54	9,19	8,78	-4%
Can. \$	4,92	5,23	5,05	4,76	4,7	5,42	5,38	5,76	5,45	-5%
Brasilianske Real	2,45	2,72	2,79	2,78	2,68	3,19	3,19	2,96	2,61	-12%
Svenske kr.	0,8	0,8	0,8	0,77	0,7	0,78	0,82	0,85	0,86	1%

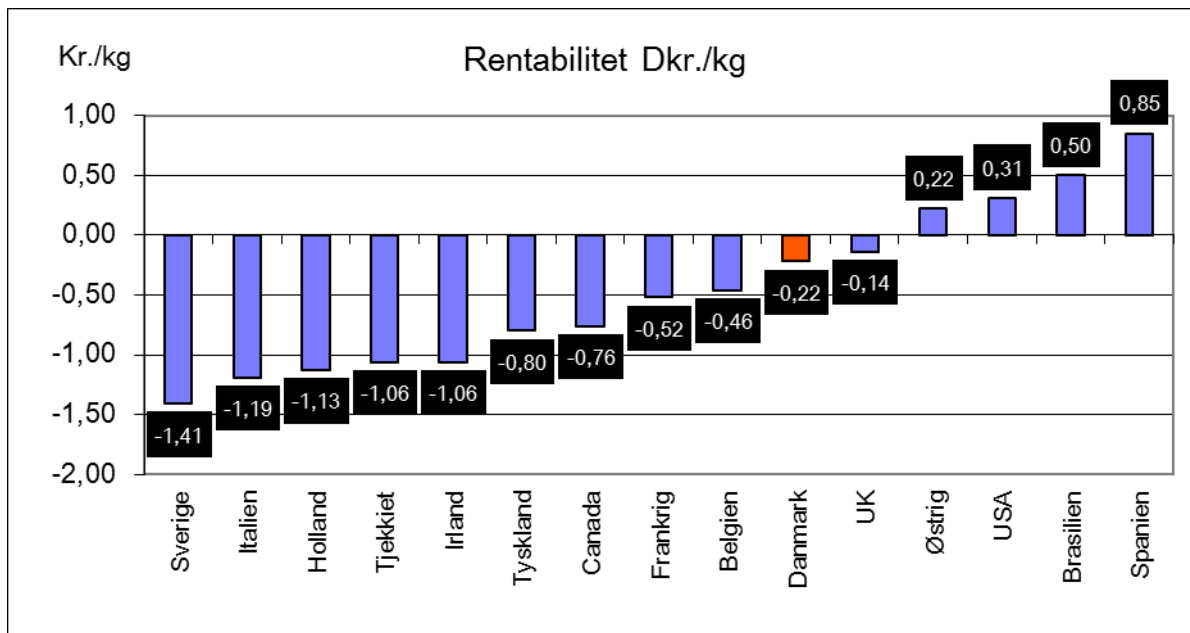
Rentabilitet i svineproduktionen 2013

En rentabilitet på 0 kr./kg betyder, at 50 % af producenterne har en positiv rentabilitet ved svineproduktion, når der er tale om nationale gennemsnit.

I 2013 havde Spanien en positiv rentabilitet målt i kr. pr. kg slagtekrop på 0,85 kr./kg. På de tre næste pladser kommer Brasilien (0,50 kr./kg), USA (0,31 kr./kg), Østrig (0,22 kr./kg). I Østrig kan der opnås et tilskud på 15 % af stipladsprisen. Uden dette tilskud havde der været negativ rentabilitet i 2013-kalkulen for Østrig.

På en femteplads kommer dansk svineproduktion, dog med negativ rentabilitet (-0,22 kr./kg). England (UK) har næsten balance i 2013 med et minus på 0,14 kr./kg. Om UK kan det derudover nævnes, at mange specialgriseproducenter har haft et endnu bedre år i 2013 og har oplevet et plus på ca. 0,36 kr./slagtekrop. Tyskland har et underskud på -0,80 kr./kg, men underskuddet er primært i sobesætninger og integrerede besætninger, da tyske slagtesvineproducenter kan købe smågrise billigere pga. det indre marked i EU. For betydningen af dette henvises til afsnittet om slagtesvineproducenters konkurrenceevne i et åbent marked. Svensk svineproduktion er igen placeret

i bunden. Svenske slagtninger er faldet med ca. 24 % fra 2003 til 2014. Svenskerne har siden 2012 fået et direkte statssubsidier på 1.000 Skr./so fra 2012, hvilket har forbedret deres rentabilitet noget. Hvis de angav samme levetid på bygninger, som man gør i Danmark, forbedres den svenske rentabilitet med ca. 0,23 kr./kg.

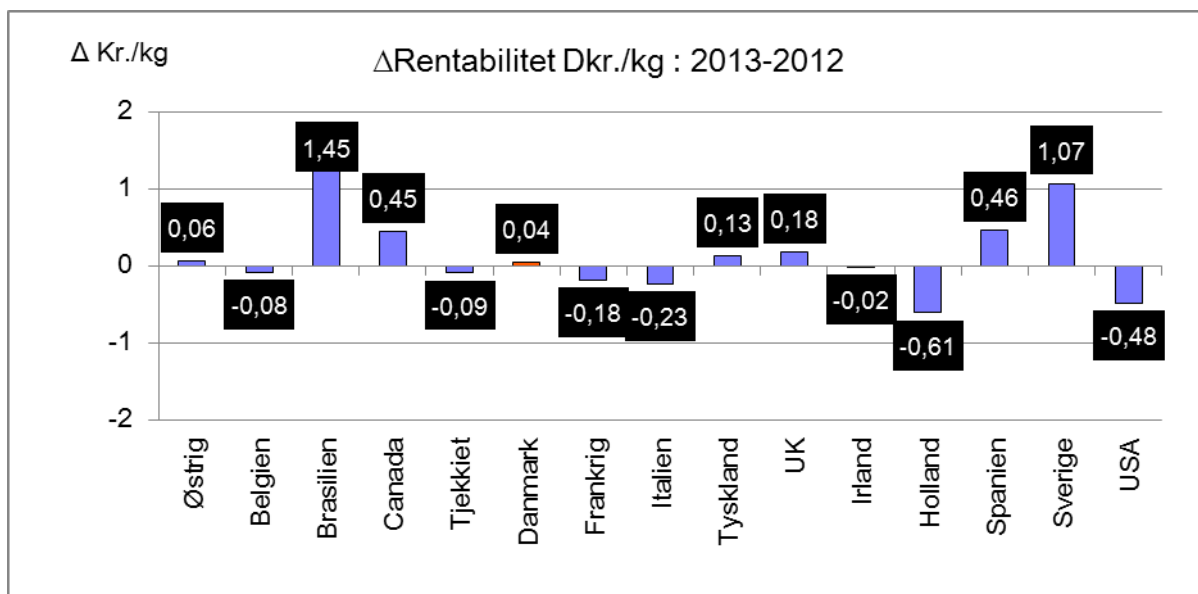

Figur 1: Rentabilitet kr. pr. kg i 2013 i kr. pr. kg slagtekrop.

I InterPIG har Irland aldrig vist overskud, men slagtninger er ikke desto mindre øget med 6 pct. i perioden 2003-2013. Irland har ligesom Tyskland "specielle momsregler for landbrug", og det er ifølge Teagasc ikke nogen dårlig forretning og kan være en medvirkende årsag. De irske fordele ved deres momssystem for landbrug er ikke beregnet, men i Tyskland har fordelen ved Pauschal (forsimpleret momssystem) givet slagtesvineproducenter en ekstra indkomst på bundlinjen på ca. 30 kr./slagtesvin med 2013 priser. Belgien og Frankrig har klaget over det tyske momssystem for landbrug til EU, men tabt sagen her i 2014. Dette er godt nyt for dem, som eksporterer smågrise til udlandet, men dårligt nyt for den danske slagterisektor og rene slagtesvineproducenter i Danmark, som via det tyske momssystem stilles ringere i konkurrenceevne.

Landbrugssektoren er som den eneste sektor i EU fritaget for de generelle EU-traktats bestemmelser om, at en nationalstat ikke må give statstilskud. Det tyske momssystem for landbrug må betegnes som et indirekte statstilskud, når man som virksomhed kan tjene penge på momsregler.

I forhold til 2012 er fremgang i rentabiliteten i Brasilien og Canada, tilbagegang i USA, mens situationen i Europa ikke rigtig har ændret sig særlig meget, bortset fra en markant fremgang i Sverige og en pæn fremgang i rentabilitet på 0,46 kr./kg i Spanien.

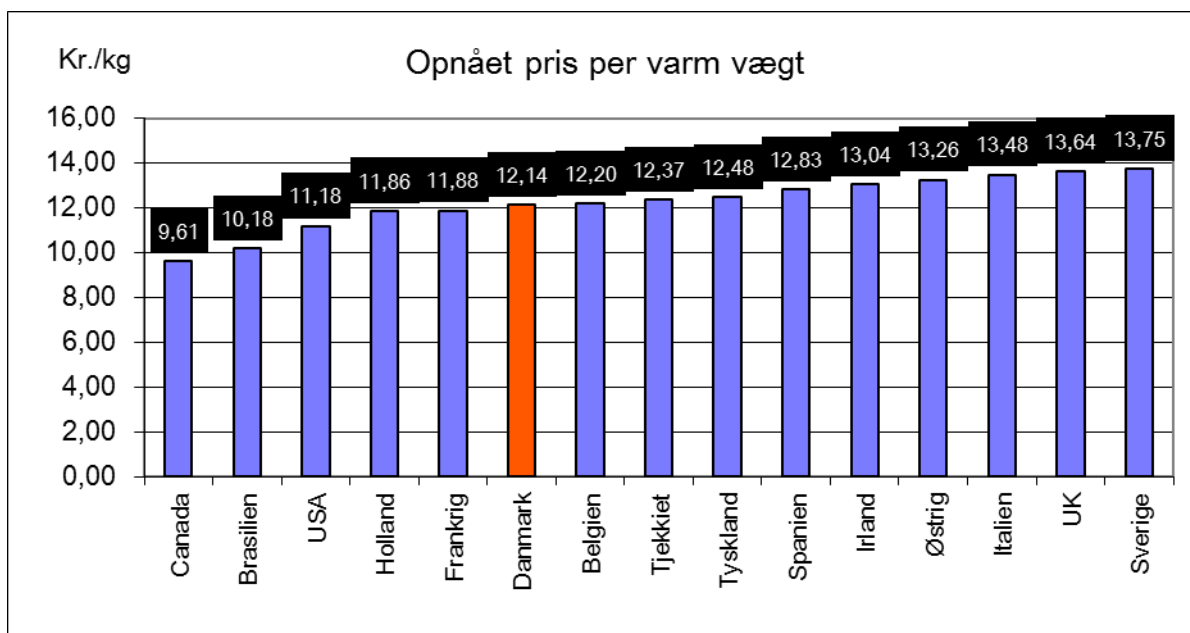

Figur 2: Ændringen i rentabilitet pr. kg slagtekrop i 2013 i forhold til 2012.

Afregningspriser i InterPig 2013

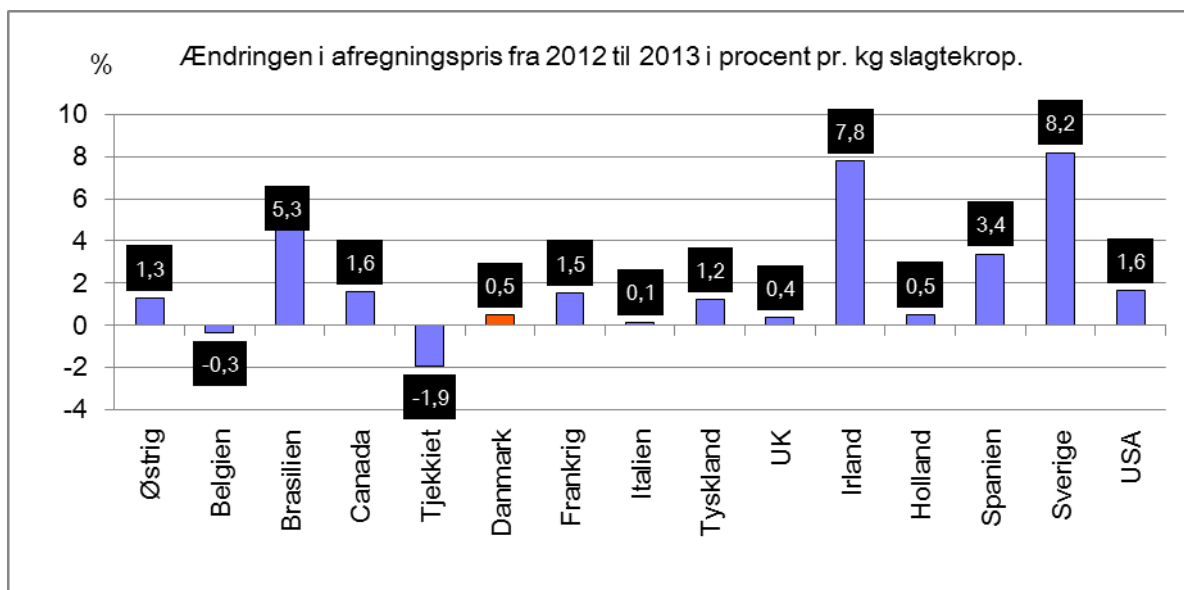
De bedste afregningspriser i 2013 var i Sverige og UK med hhv. 13,75 og 13,64 kr. pr. kg slagtekrop. Afregningspris i Danmark på 12,14 kr./kg i 2013 var -0,34 kr./kg mindre end i Tyskland.

De laveste afregningspriser ses i Brasilien, Canada og USA i 2013, men forskellen til Europa er lav i forhold til deres noget lavere produktionsomkostninger.

Figur 3: Afregningspriser i 2013, kr./kg varm slagtekrop.

Figur 4 viser en meget lav stigning i afregningspris i de fleste EU-lande, hvis 2013 sættes i forhold til 2012 procentuelt. Markante undtagelser er Sverige og Irland.

Figur 4: Ændringen i afregningspris fra 2012 til 2013 i procent pr. kg slagtekrop.

Afregningspriser i forhold til slagteriernes betalingsevne

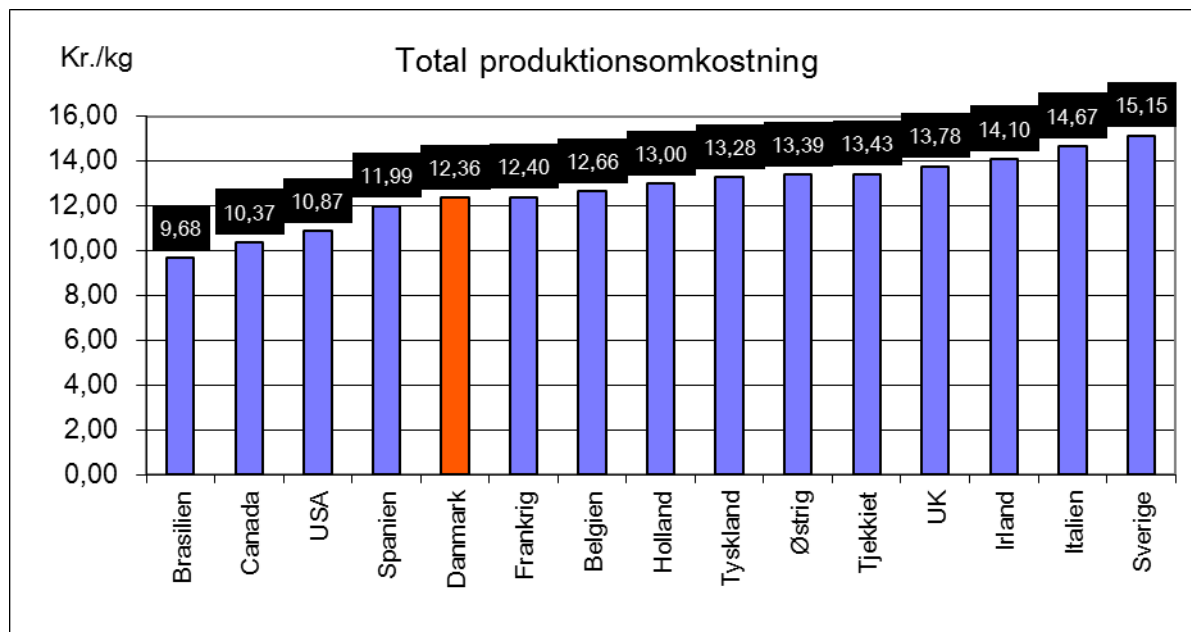
Når der er konkurrence om grisene, opnås den bedste afregningspris for producenterne, i hvert fald på kort sigt. I flere lande er slagterierne hårdt presset pga. denne konkurrence. I Frankrig har det store andelsslagteri Cooperl måtte bede om øget andelshaverindsud i 2014 efter underskud i slagteridelen i 2013. I Østrig var der i 2013 sytten slagteriselskaber. Konkurrencen er så hård i Østrig, at et slagteri går konkurs om året. Vion fra Holland, som også har mange tyske slagterier, er tvunget af bankerne, blevet nødt til at sælge den hollandske pendant til DAKA for et milliard beløb, for at dække huller i driften og sikre fremtiden på kort sigt.

Private slagterier etablerer sig også i Danmark. De er som minimum nødt til at betale, hvad andelsslagterierne udbetaler for at tiltrække leverandører og mange gange noget mere. Jutland Meat gik konkurs i 2013, og Tonnies i Brørup lavede et underskud på ca. 20 kr./gris slagtet i 2013. SB Pork, som ejer slagteriet i Brørup, har tabt i alt 170 mio. kr. på de sidste fire års drift. Det har betydet, at de tyske ejere har måttet skyde penge ind i det danske datterselskab. Målt på nye slagteriers hidtidige formåen må konstateres, at danske andelsslagterier kan matche andres slagteriers betalingsevne for slagtesvin i Danmark. Afregningspriserne i Danmark har bare ikke siden 2006 været høje nok til at sikre god rentabilitet i slagtesvineproduktionen i Danmark for en gennemsnitsproducent.

Produktionsomkostninger 2013

USA, Canada og Brasilien har væsentligt lavere produktionsomkostninger pr. kg slagtekrop end EU-InterPIG. Det er dog kun Brasilien og USA, som også får positiv rentabilitet ud af det i 2013. At dømme ud fra canadiske afregningspriser til svineproducenterne må der fra deres opnåede salgspriser fratrækkes ikke ubetydelige omkostninger til logistik for at få svinekødet placeret på udenlandske markeder.

Danmark ligger med en produktionsomkostning på 12,36 kr./kg. på en andenplads i EU-InterPIG. Spanien er lavest i EU-Interpig med en produktionsomkostning på 11,99 kr./kg.

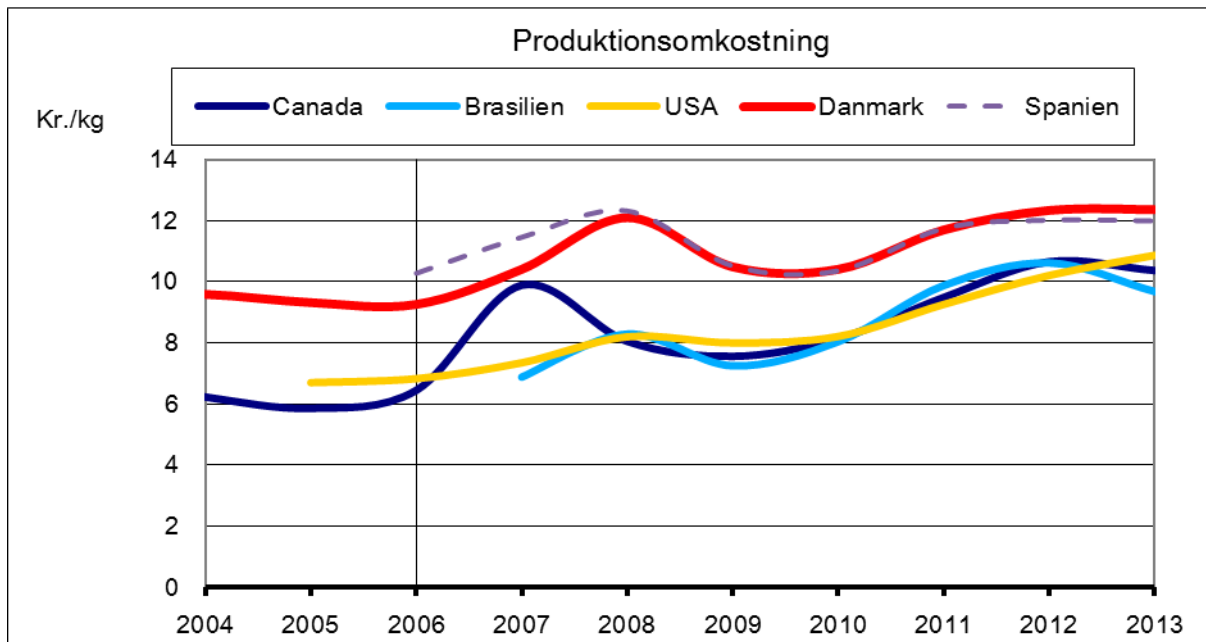

Figur 5: Produktionsomkostning pr. kg slagtekrop i 2013.

Delkonklusion på konkurrenceevnen

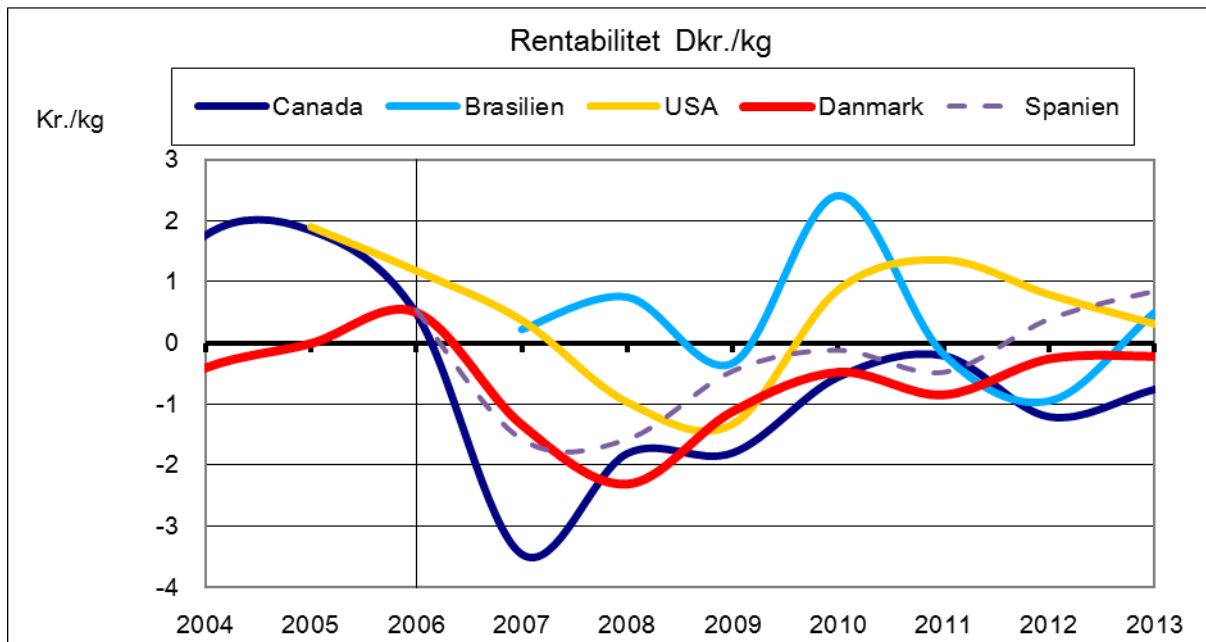
De lavere produktionsomkostninger udenfor EU-området er kun delvist et problem for europæiske svineproducenter. Blandt andet pga. højere dyrevelfærdskrav i EU ligger der en importtold på udbenet svinekød på 6,47 kr./kg. For udskæringer med ben varierer tolden afhængigt af hvilken udskæring, der tales om. Tolden ligger mellem 4,48 – 5,79 kr./kg i 2013 for udskæringerne. Satserne er høje nok til, at det europæiske marked for svinekød ikke er presset af import af svinekød fra det amerikanske kontinent. EU's selvforsyningsgrad med svinekød er ca. 110 pct., dvs. 10 % skal afsættes globalt. Det er derfor ikke helt uvedkommende for europæisk svineproduktion, hvor god rentabiliteten er ved svineproduktion udenfor EU. Hvis den er god i gennem længere tid, kan produktionen hurtigt øges i de lande med risiko for prispres på verdensmarkedspriserne for svinekød.

Tidserier fra 2004-2013 mht. produktionsomkostning pr. kg slagtekrop eller så langt tilbage som der er InterPig-tal for Brasilien og Spanien, viser, at forskellen i produktionsomkostning mellem det amerikanske kontinent og så Danmark/Spanien er blevet mindre med årene. Styrkelsen af den brasilianske konkurrenceevne i 2013 må primært tilskrives faldet i deres valuta i forhold til DKK.

Figur 6. Produktionsomkostning per kg slagtekrop 2004-2013.

Rentabilitetsmæssigt ligger USA's og Brasiliansk svineproduktion mere i plus end minus, mens spansk svineproduktion rykker fra dansk svineproduktion i Europa. Den bedre rentabilitet i spansk svineproduktion i forhold til dansk er en kombination af bedre afregningspriser og relativt lave produktionsomkostninger. En lille trøst for danske svineproducenter er, at tallene fra Spanien reelt er fra Catalonien, dvs. ikke dækkende for hele Spanien. Der ses stigende produktion af svinekød i Spanien, men udviklingen er ikke eksplosiv og produktionen er faldende udenfor Catalonien. I Spanien er slagtinger steget med ca. 9 % og produktionen af svinekød med ca. 11,5 % fra 2003 til 2013. Brasilien kan nyde gavn af Ukraine-krisen, men forventer dog kun stigninger på ca. 2-3 % i produktionen ifølge Embrapa. Antallet af svin i USA var i 2014 det laveste siden 2007. Dette er blandt andet påvirket af udbruddet af Porcine Epidemic Diarrhea virus (PEDv), som i 2013 øgede deres pattegrisedødelighed med ca. 4,8 procentpoint i forhold til 2012. De amerikanske forventninger til faringer er også faldende. Canada beretter ligeledes også kun om en svagt stigende svinebestand.

Figur 7: Rentabilitets tidserie for udvalgte lande i kr./kg slagtekrop

Omkostningsfordeling

Omkostningsfordelingen pr. kg slagtekrop kan opdeles i fire hovedposter i InterPig:

- Foder
- Øvrige styk- og kapacitetsomkostninger
- Løn
- Nettokapitalomkostninger.

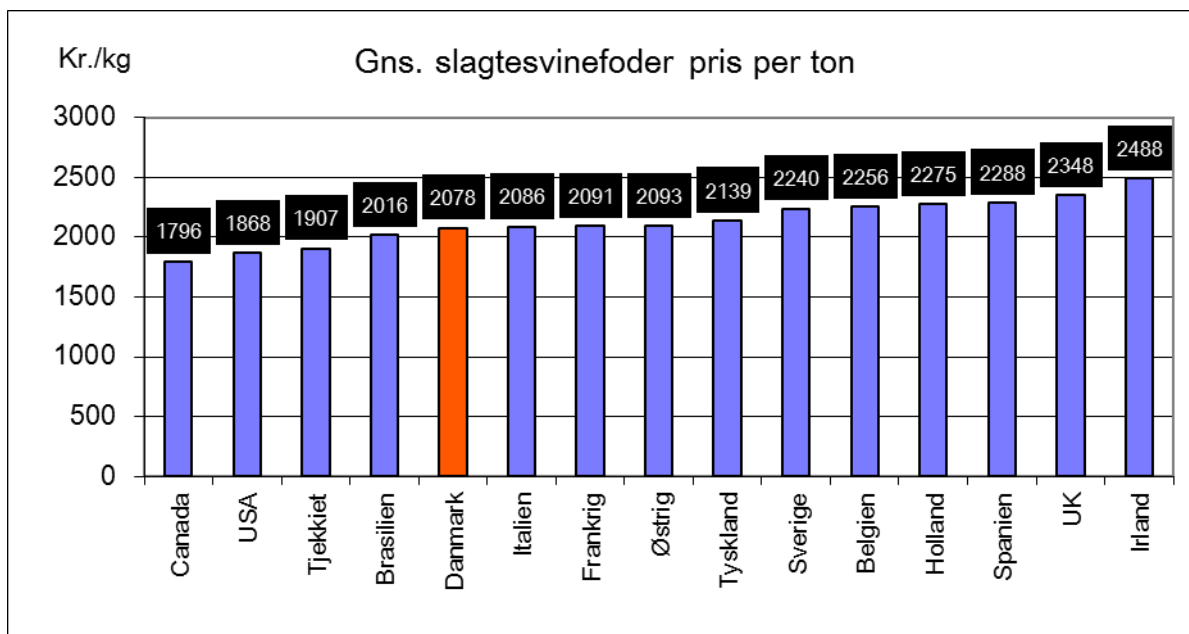
Opdelingen er vist i tabel 3.

Table 3: Opsplitningen i produktionsomkostningen i kr. pr. kg slagtekrop 2013. Laveste produktionsomkostning først

Land	Foder	Øvrige styk- og kapacitets omkostninger	Løn	Nettokapital	Produktionsomkostning I alt
Brasilien MT	5,33	1,71	0,50	0,70	8,24
Brasilien SC	7,46	0,98	0,58	0,66	9,68
Canada	7,33	1,22	0,97	0,85	10,37
USA	7,51	1,26	1,03	1,06	10,87
Spanien	8,62	1,51	0,68	1,18	11,99
Danmark	7,84	1,87	1,06	1,59	12,36
Frankrig	7,94	1,66	1,11	1,69	12,40
Belgien	8,71	1,61	0,93	1,42	12,66
Holland	8,05	2,32	1,11	1,51	13,00
Tyskland	8,33	2,07	1,04	1,83	13,28
Østrig	7,95	2,03	1,02	2,39	13,39
Tjekkiet	7,74	2,69	0,87	2,13	13,43
UK	9,10	1,85	1,16	1,67	13,78
Irland	9,69	1,81	0,95	1,65	14,10
Italien	10,01	1,63	1,14	1,90	14,67
Sverige	8,78	1,64	1,42	3,31	15,15

Målt i % udgør foderet mellem 58-77 % af omkostningen ved at lave 1 kg svinekød, lavest i Sverige fordi de har så mange ekstraomkostninger.

Figur 8 viser, at Spanien opnår sine lave produktionsomkostninger på trods af en af de højeste foderpriser i 2013 for 1 tons slagtesvinefoder. Canada og USA har de laveste foderpriser, mens 1 tons foder langs Brasiliens atlantehavskyst kun er 62 kr./tons billigere end i Danmark. En af årsagerne til de relativt lave foderpriser i Danmark er, at landet er en lille nettoeksportør af korn. I Mato Grosso er en tilsvarende blanding nede på 1.369 kr./tons eller hele 709 kr./tons billigere end i Danmark i 2013. Ligesom Canada betyder den afsides beliggenhed, at produktionsomkostningerne er lave, men det er afregningspriserne normalt også.

Figur 8: Gennemsnits pris for 1 tons slagtesvinefoder i 2013. Kilde Interpig

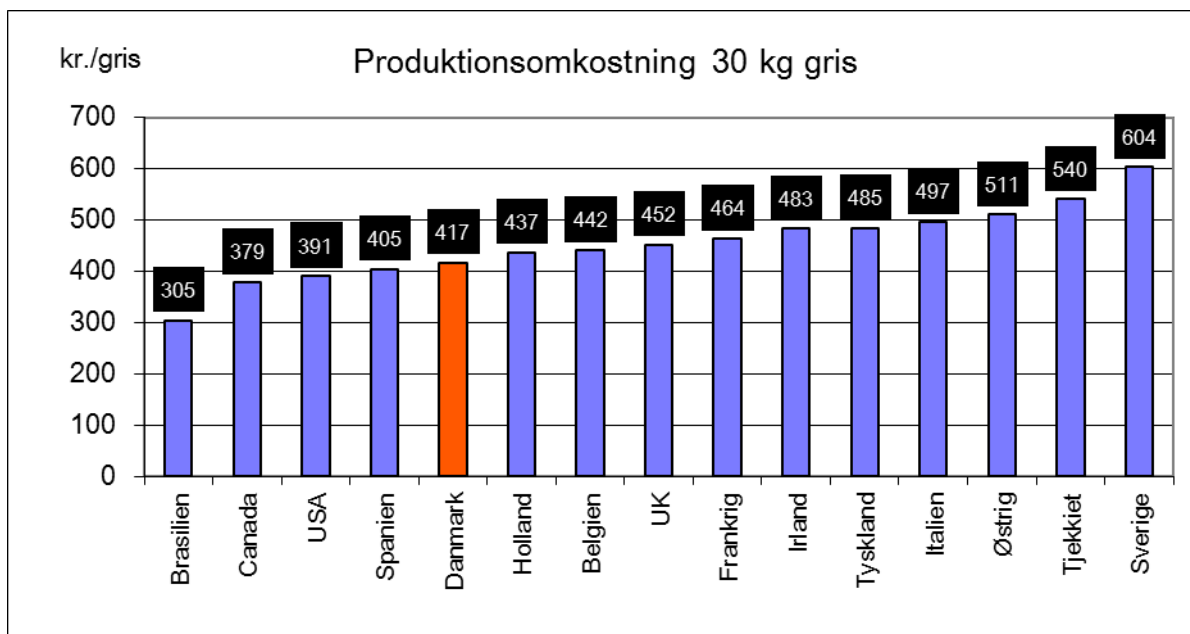
Set i forhold til de lande med lavere produktionsomkostninger end Danmark er det primært på øvrige styk- og kapacitetsomkostninger samt nettokapitalomkostninger, at Danmark sætter til i konkurrenceevne. Mht. til øvrige styk- og kapacitetsomkostninger er det mellem 36-88 øre/kg, og mht. nettokapitalomkostningen er det mellem 42-94 øre/kg slagtekrop, som tabes. Forskellen i nettokapitalomkostningen skyldes billigere byggeri i disse lande end i Danmark. Den højere danske produktivitet i fravænnede grise pr. årsso eller daglig tilvækst kan ikke indhente denne fordel. Pr. kg svinekød er lønomkostningen kun 3-9 øre/kg lavere i USA og Canada. At Spanien kan ligge så lavt i lønomkostninger skyldes blandt andet meget store besætninger med et lavt tidsforbrug på kun 8,1 time pr. årsso, hvor Danmark bruger 10,2 timer/årsso til og med ca. 30 kg.

Tablet 4: Danske produktionsomkostninger pr. kg slagtekrop marginalt i forhold til top 4 mht. lave produktionsomkostninger i 2013

Land	Foder	Øvrige styk- og kapacitets omk.	Løn	Netto kapital	Produktionsomkostning
Brasilien SC	-0,37	-0,88	-0,48	-0,94	-2,68
Canada	-0,51	-0,65	-0,09	-0,75	-1,99
USA	-0,32	-0,60	-0,03	-0,53	-1,49
Spanien	0,78	-0,36	-0,38	-0,42	-0,37

Omkostning pr. produceret smågris

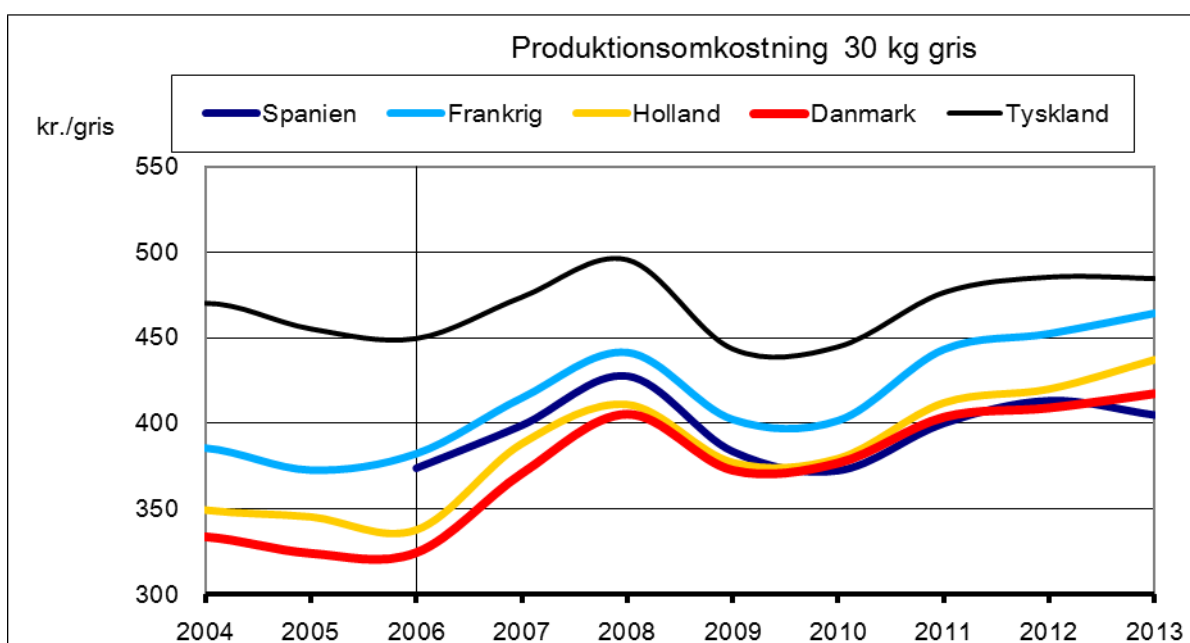
En 30 kg's smågris blev i 2013 produceret 68 kr./smågris billigere i Danmark sammenlignet med Tyskland.

Figur 9: Produktionsomkostningen for en 30 kg's gris i 2013.

Trenden indenfor produktionsomkostninger for smågrise er, at Frankrig og Holland sakker bagud i forhold til Danmark, mens Spanien er rykket fra at lave smågrise dyrere end Danmark, og Holland til at fremstille den billigste smågris i EU-InterPig. Tyskland har hentet en del mht.

produktionsomkostningen for en 30 kg's smågris i forhold til Danmark, men der er fortsat en god sikkerhedsmargin set med danske øjne. Den tyske Nord-West-notering var på ca. 425 kr./30 kg i 2013, dvs. over den danske produktionsomkostning for en smågris. Inklusiv diverse tillæg for sundhed og mængder har 2013 været et godt år at eksportere smågrise til Tyskland, og mange sobedrifter har derfor haft positiv rentabilitet i 2013.

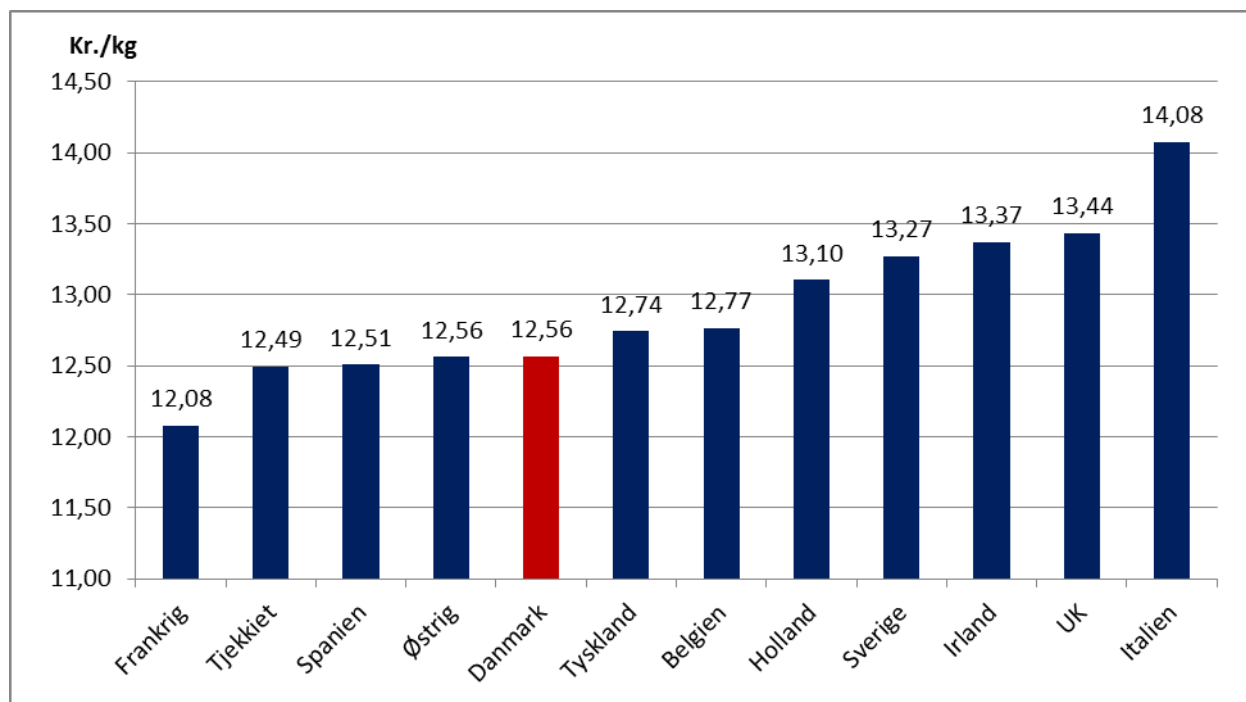

Figur 10: Tidserie analyse for produktionsomkostningen for 1 kg's gris i udvalgte EU-InterPig lande.

Model for konkurrenceevne i slagtesvineholdet i 2013

Som nævnt i metodeafsnittet kan en national produktionsomkostningen for en 30 kg's gris ikke "overføres" til slagtesvineholdet, når der skal foretages en konkurrenceevnevurdering af denne driftsgren i Europa. Ved "ens" smågrisepriser i hele EU-Interpig ligger danske slagtesvineproducenter med en omkostning på 12,56 kr./kg på en femteplads i EU.

Danske slagtesvineproducenter er med dette nøgletal kun 18 øre/kg slagtekrop bedre end en tysk regelmomsproducent. Disse udgør et fåtal af de tyske slagtesvineproducenter, da hovedparten er under Pauschal moms (forsimplede momsregler for landbrug), som giver en skjult fordel på mellem 25-35 kr./slagtesvin afhængig af bytteforhold. Som nævnt medtages dette ikke i InterPig. Hvis der ses bort fra Frankrig, har flere centraleuropæiske slagtesvineproducenter stort set samme omkostning pr. kg slagtekrop ved ens smågrisepriser. Derved bliver slagteriernes afregningspriser afgørende for, hvor slagtesvineproduktionen skal etableres herne. Danske slagtesvineproducenters konkurrenceevne er dog bedre end figur 11 viser, da de bor i et område med stor nettoeksport af smågrise. Forskellen i transportomkostningen mellem lokal- eller eksportafsætning vil tilfalde slagtesvineproducenten i Danmark og giver ca. en konkurrencefordel på ca. 20/83 kg slagtevægt eller ca. 0,23 kr./kg slagtekrop.

Figur 11: Model for omkostningseffektivitet pr. kg slagtekrop i slagtesvineholdet ved ens smågrisepriser i 2013. Den sættes til 438kr./smågris ved 30 kg inkl. transport. Kg regulering er 6,5 kr./kg omkring de 30 kg (Kilde: InterPig og egne beregninger)

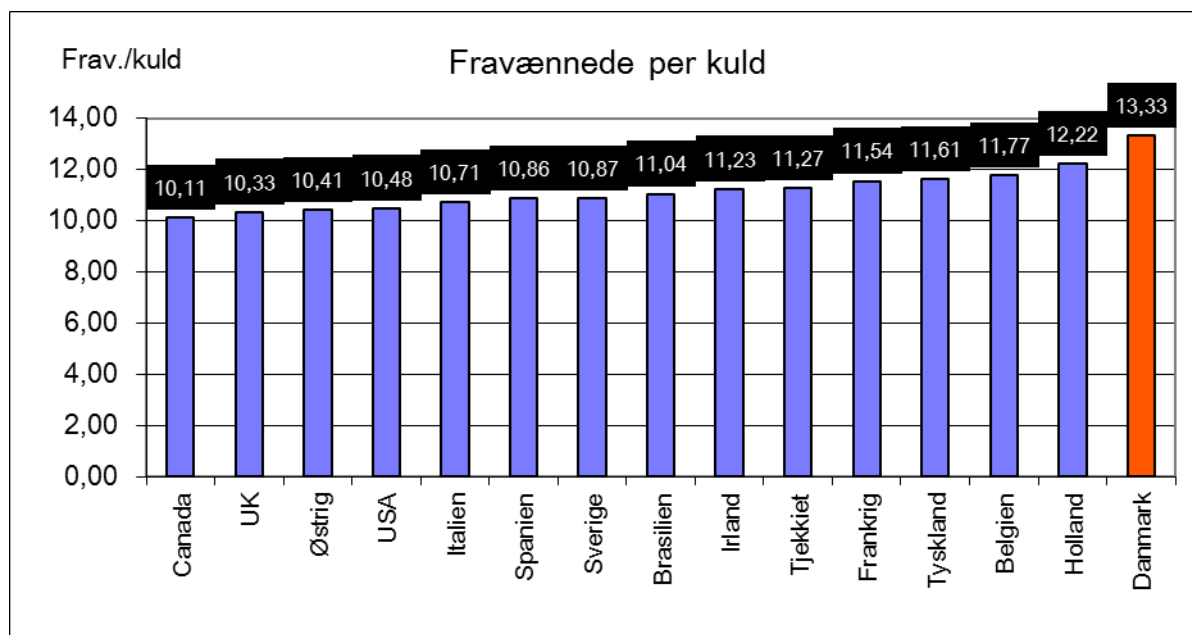
Fransk svineproduktion er ikke særlig specialiseret, og alle bedrifter er næsten 100 % full-line produktion fra fødsel til slagting. Deres konkurrenceevne er egentligt ret god på slagtesvinesiden, men det sættes over styr med høje nationale smågriseomkostninger, hvor de er sænket bagud i omkostningseffektivitet. Franske slagterier nyder dog godt af stabile leveringer til slagterier, men er

presset af en generelt faldende svineproduktion som i antal slagtninger er faldet med ca. 9 % fra 2003-2013.

I de næste afsnit belyses effektivitetstal i so- og slagtesvineholdet.

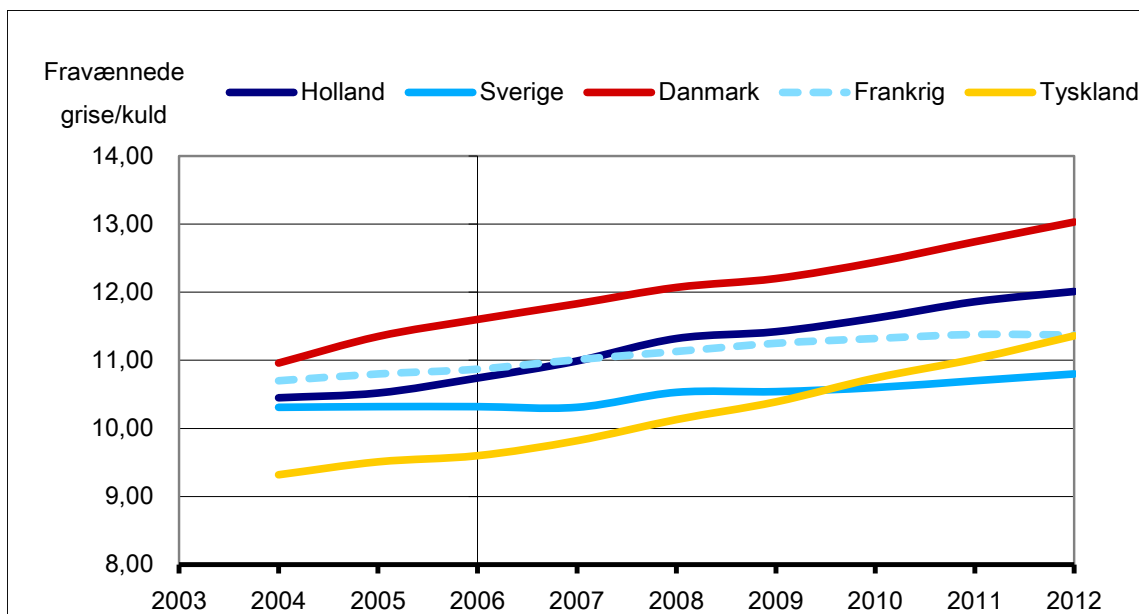
Effektivitet i soholdet

Danmark får igen i 2013 den absolutte topplacering med hensyn til fravænnede grise pr. kuld. Som det fremgår af figur 17, fravænnedes der 13,03 grise pr. farekuld i Danmark. Holland kommer ind som nummer to, og her blev der i 2012 fravænnet ca. en gris mindre pr. kuld.

Figur 12: Fravænnede grise pr. kuld 2013.

Som figur 13 har lande som Danmark og Tyskland samme fremgang i fravænnede grise pr. kuld, Frankrig og specielt Sverige er sakket meget bagud mht. til fravænnede pr. kuld.

Figur 13: Fravænnede grise pr. kuld 2004-2012.

Tabel 5 viser andre øvrige effektivitetstal. Det er værd at bemærke, at kuld pr. årssø er lavere i Sverige og Danmark end i andre lande. Søerne i Sverige og Danmark har en længere laktationsperiode end i andre lande, og det koster i kuld pr. årssø.

Tabel 5: 2013-tal for effektivitet i soholdet. Kilde Interpig samt egne beregninger

Land	Frav. grise/årssø	Fravænnede grise/kuld	Kuld pr. årssø	Laktationsperiode	Spildfoderdage/kuld*	Fravænningsvægt
Danmark	30	13,33	2,25	31,0	15,2	7,0
Holland	29	12,22	2,37	26,0	12,0	7,7
Belgien	27,4	11,77	2,33	22,9	17,8	7,2
Frankrig	27,2	11,54	2,35	23,7	15,6	6,9
Tyskland	27,1	11,61	2,33	25,5	15,1	7,1
Irland	26,5	11,23	2,36	28,0	10,7	7,0
Brasilien	25,5	11,04	2,31	28,0	14,0	8,0
Brasilien	25,3	10,49	2,41	21,0	14,5	8,0
Spanien	25,3	10,86	2,33	23,0	17,7	6,2
Tjekkiet	25,1	11,27	2,23	26,5	21,2	8,0
USA	24,8	10,48	2,37	21,0	17,0	6,1
Sverige	24	10,87	2,21	33,1	16,1	10,2
Østrig	23,8	10,41	2,29	27,3	16,1	7,3
UK	23,6	10,33	2,29	26,4	17,0	7,2
Italien	23,6	10,71	2,25	27,1	19,1	7,6
Canada	22,9	10,11	2,27	21,0	23,8	6,2

* Beregnet ud fra en antagelse om 116 drægtighedsdage/kuld

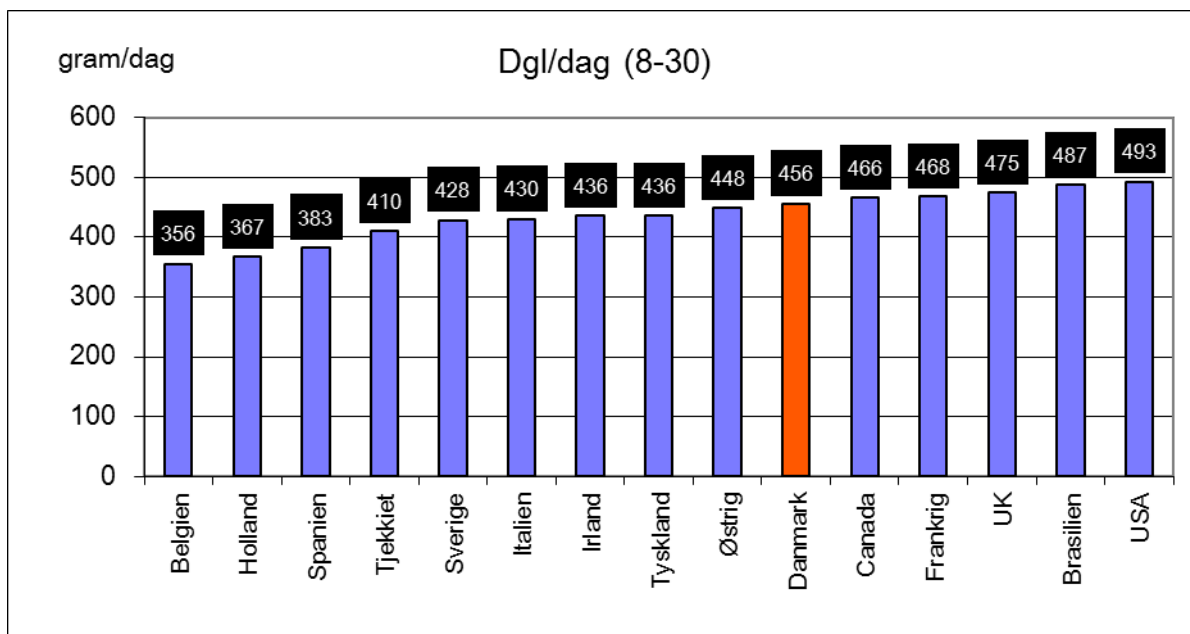
Smågriseholdet

Tabel 6 viser data vedrørende smågriseproduktionen i de enkelte lande. Bemærk bl.a. den relativt mindre afgangsvægt fra smågrisestalden i eksempelvis Spanien og USA på kun ca. 18 kg. Det er nok mere kutyme og traditionelle handelsmønstre, der dikterer hvilken "omsætningsvægt på smågrise" markedet vil have.

Tabel 6: Smågrisedata for 2013.

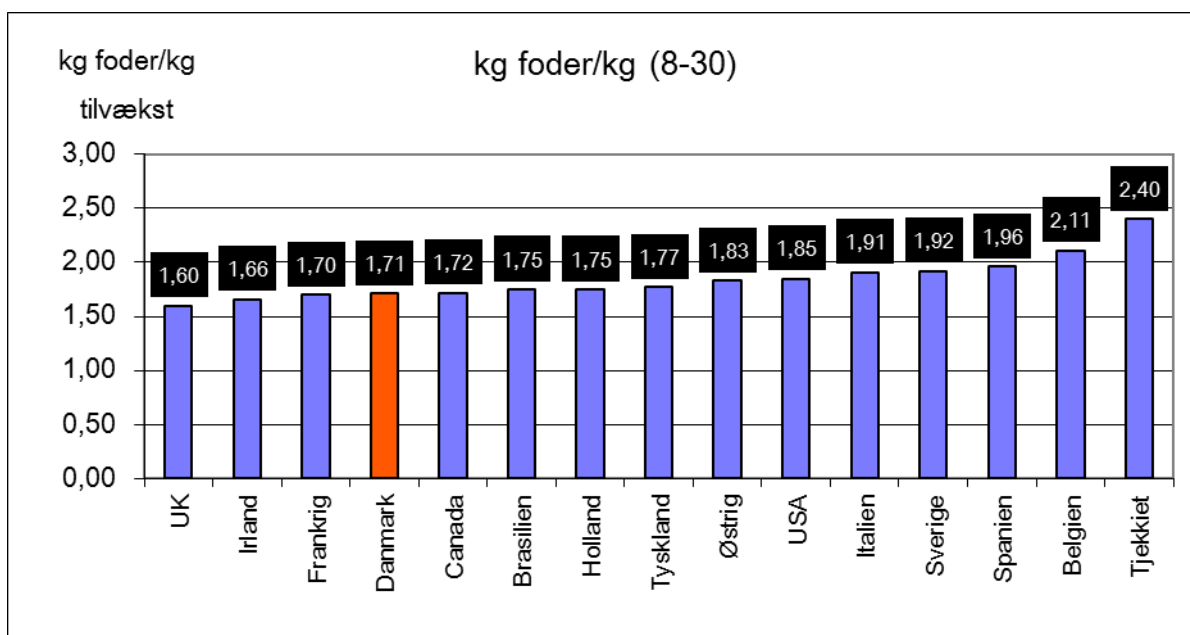
Land	Smågrise dødelighed I pct.	Fravænnings- vægt i kg	Smågrise-vægt i kg	Smågrise, tilvækst, g/dag	Smågrise foderudnyttelse, kg/kg
Østrig	2,4%	7,3	32,0	450	1,86
Belgien	3,0%	7,2	22,7	311	1,89
Brasilien	2,0%	8,0	23,0	357	1,60
Brasilien	2,0%	8,0	23,0	440	1,60
Canada	2,0%	6,2	30,0	440	1,68
Tjekkiet	3,2%	8,0	29,7	409	2,39
Danmark	2,9%	7,0	31,0	448	1,71
Frankrig	2,3%	6,8	30,7	456	1,69
Tyskland	2,6%	7,1	29,8	423	1,74
UK	3,3%	7,2	35,6	495	1,75
Irland	2,5%	7,0	36,7	457	1,83
Italien	2,1%	7,6	35,0	451	2,02
Holland	2,3%	7,7	24,9	338	1,63
Spanien	3,1%	6,2	19,0	300	1,65
Sverige	2,0%	10,2	31,2	460	2,00
USA	3,9%	6,1	18,0	376	1,53

Fravænningsvægt og indsættelsesvægt varierer meget landene imellem. Den standardiserede tilvækst fra 8-30 kg og foderforbrug pr. kg tilvækst vises derfor i figur 14 og 15. USA og Brasilien har den højeste standardiserede smågrisetilvækst, mens Danmark ligger i midten. Dette kan muligvis forklares med, at smågriseleddet er det sted i produktionen, hvor tilsætning af vækstfremmere i foderet har størst effekt på produktivitet. Medicineret tidlig fravænnning er stadig noget, som praktiseres i USA, men også i nogen grad i Brasilien.

Figur 14: Daglig tilvækst fra 8-30 kg i smågriseholdet. Interpig 2013

Der er meget lille forskel omkring kg foder pr. kg tilvækst imellem de enkelte lande. UK og Tjekkiet er yderpunkter.

Figur 15: Kg foder/kg tilvækst i smågrisestalden.

Figur 15 skal tages som vejledende, da energiindholdet i smågrisefoderet kan variere.

Slagtesvineholdet

Af Tabel 7 fremgår data fra de enkelte InterPig-lande i 2013.

Table 7: Slaughter pig data for 2013.

	Vægt ind kg/gris	Varm slagtevægt	Tilvækst g/dag	Kg foder/ kg tilvækst	Grise/stiplads årligt	Døde
Østrig	32,0	95,6	792	2,85	3,0	1,7%
Belgien	22,7	92,2	656	2,89	2,5	3,3%
Brasilien	23,0	90,7	831	2,60	3,0	2,2%
Brasilien	23,0	90,6	820	2,60	2,9	2,2%
Canada	30,0	98,3	878	3,02	3,4	3,5%
Tjekkiet	29,7	90,1	822	3,00	3,3	2,4%
Danmark 33	31,0	83,3	974	2,54	4,2	2,9%
Danmark	30,7	82,7	916	2,68	4,0	3,5%
Frankrig 33	29,8	92,4	800	2,72	3,1	3,0%
Frankrig	35,6	91,8	797	2,78	3,2	3,5%
Tyskland	36,7	95,6	794	2,84	2,7	2,6%
UK	35,0	81,2	816	2,78	4,0	2,8%
Irland	24,9	82,2	817	2,78	4,2	2,4%
Italien	19,0	129,0	650	3,68	1,8	0,5%
Holland	31,2	93,1	795	2,60	2,9	2,2%
Spanien	18,0	82,3	676	2,60	2,6	3,5%
Sverige	0,0	92,2	912	2,77	3,4	1,6%
USA	0,0	93,9	795	2,76	2,6	5,0%

Irland, UK, Danmark og Spanien har en slagtevægt, som er væsentlig lavere end andre lande, som det fremgår af figur 16.

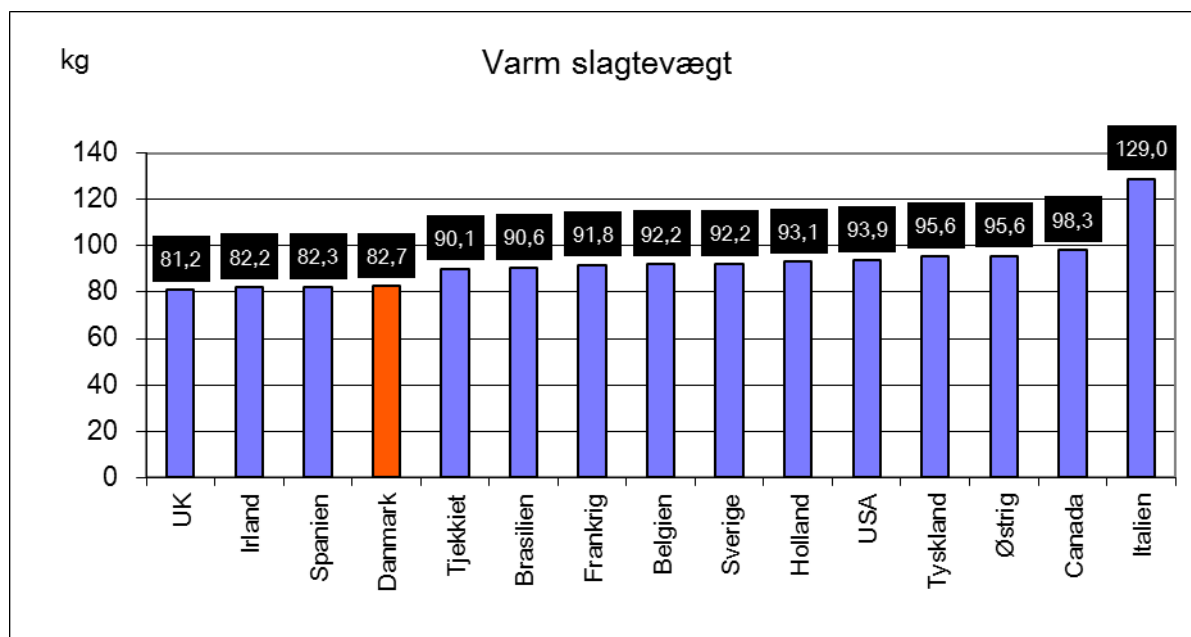
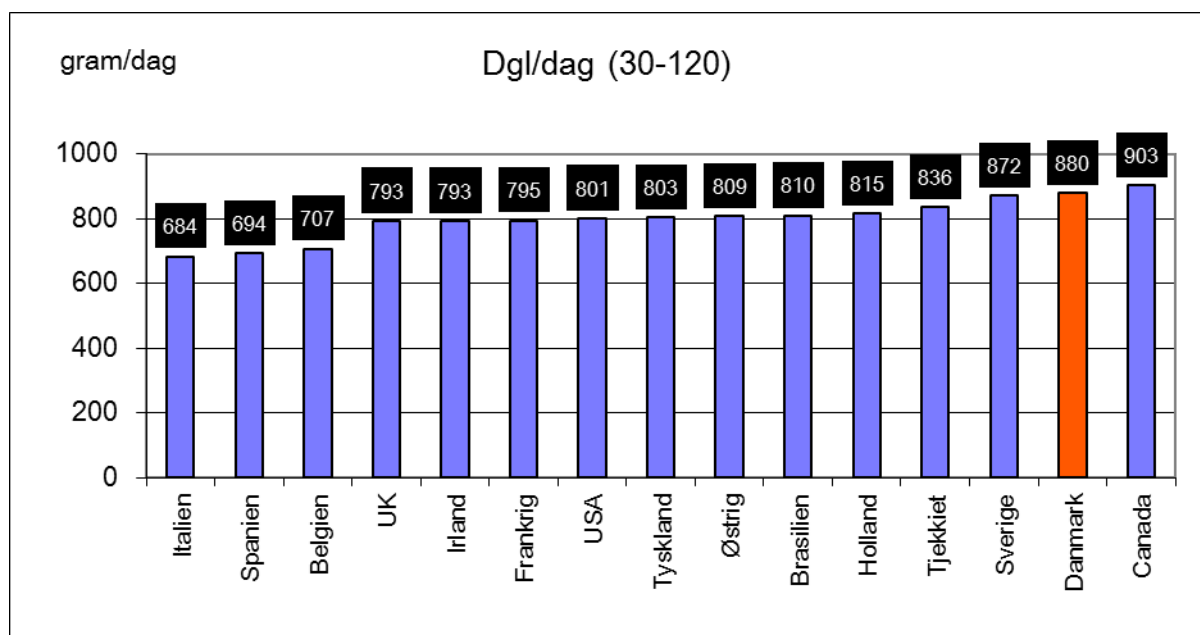

Figure 16: Warm slaughter weight in 2013.

Slagtevægt har relativ stor betydning for produktionsomkostning pr. kg slagtevægt, fordi smågriseomkostningen kan fordeles ud på flere kg. Omvendt giver en høj slagtevægt lavere kødprocent og et højere foderforbrug pr. kg tilvækst.

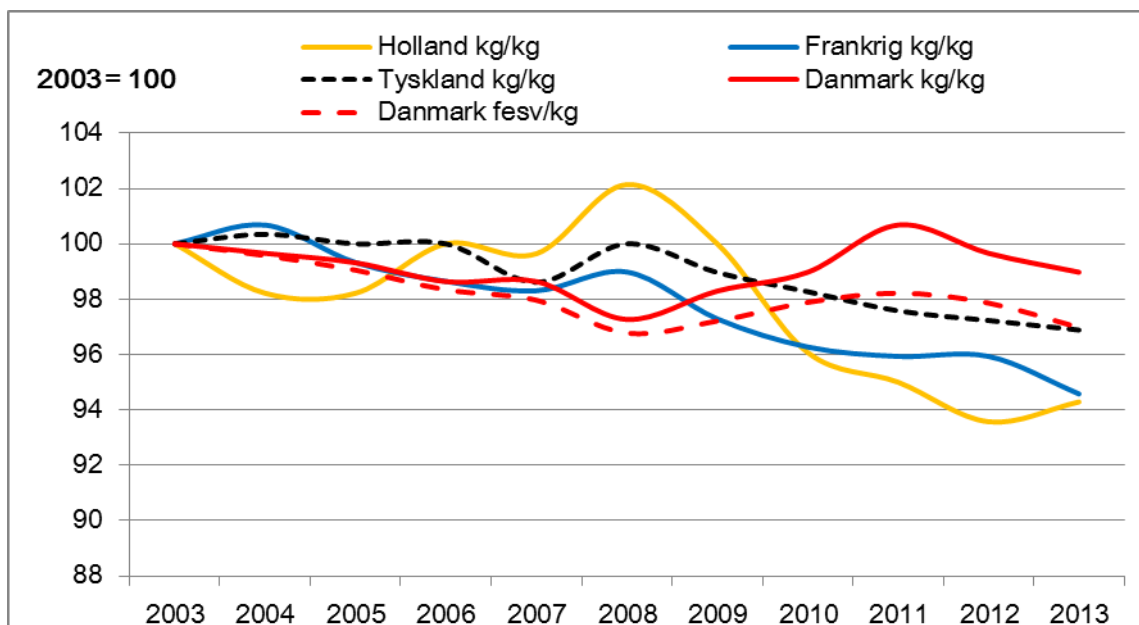
Landestandarder for omregning fra slagtevægt til levende vægt er også forskellige, og det påvirker både daglig tilvækst og foderforbrug pr. kg tilvækst. Figur 17 viser daglig tilvækst, standardiseret fra 30-120 kg levende vægt. Lande som bruger andet end Pietrain-orner, såsom Canada, Danmark og Sverige ligger klart bedst. De canadiske tal er modeltal og måske ikke repræsentative for canadisk svineproduktion som gennemsnit. Når den danske tilvækst falder ved standardiseringen selvom slagtevægt og levendevægt sættes op, skyldes det, at samme omregningsfaktor fra kg slagtevægt til levendevægt benyttes i alle lande.

Figur 17: Standardiseret daglig tilvækst fra 30-120 kg levende vægt i 2013.

Benchmarking af foderforbrug pr. kg tilvækst er endnu sværere, da energiindhold som følge af forskelle i foderinput veksler, og i øvrigt skal omregnes fra et nationalt system til et fælles energivurderingssystem. Energieniveauet kendes heller ikke særlig præcist år for år i andre lande. Alle disse faktorer gør, at god benchmarking af fodereffektivitet bliver meget vanskelig.

I figur 18 er det enkelte lands udvikling i fodereffektivitet siden 2003 indekseret for det pågældende land baseret på deres kg/kg indberetninger og for Danmarks vedkommende både på kg/kg basis og på FESv/kg tilvækst. Hvis der ikke korrigeres for det let faldende energiindhold i danske slagtesvineblandinger, er der på kg/kg basis ingen index-fremgang i fodereffektiviteten fra 2003-2013. Hvis der korrigeres for ændring i energiindholdet er der en lille fremgang på små 3 pct. Hvis de øvrige lande ikke har rørt ved deres "energiindhold", eller det ikke er blevet højere siden 2003, har Frankrig og Holland større fremgang i foderudnyttelse end i Danmark.

Figur 18: Foderforbrug i kg foder pr. kg tilvækst fra 30-120 kg levende vægt 2003-2012 og for Danmark også i metabolisk energi pr. kg tilvækst, Indeksret i forhold til basis år. Kilde InterPig 2012 og egne beregninger.

Bedste tredjedele i forhold til gennemsnit

Kun 2 lande, Frankrig & Danmark indleverer også effektivitetstal for de bedste 33 % af producenterne. I begge lande rangeres bedste tredjedel efter fravænnede grise pr. årssø, mens franskmændene rangerer smågrise- og slagtesvineproducenter efter DB/gris med producentens egne foderpriser, mens man i Danmark rangerer DB/gris med ens foderpriser for alle.

Tabel 8: Produktionsomkostning pr. kg slagtevægt for bedste tredjedele sammenlignet med landsgennemsnittet.

	Foder- omkostning	Andre stk. omkostninger	Arbejde	Kapital og diverse omkostninger	Produktions- omkostning/kg
Danmark	7,84	1,87	1,06	1,59	12,36
Frankrig	7,94	1,66	1,11	1,69	12,40
Danmark 33	7,28	1,77	1,00	1,48	11,53
Frankrig 33	7,50	1,67	0,99	1,65	11,80

I soholdet bruger begge lande samme metode til rangering af resultater nemlig fravænnede grise pr. årssø. I Danmark fravænner den bedste tredjedel 2,45 flere fravænnede grise pr. årssø, mens den tilsvarende forskel i Frankrig er 1,79.

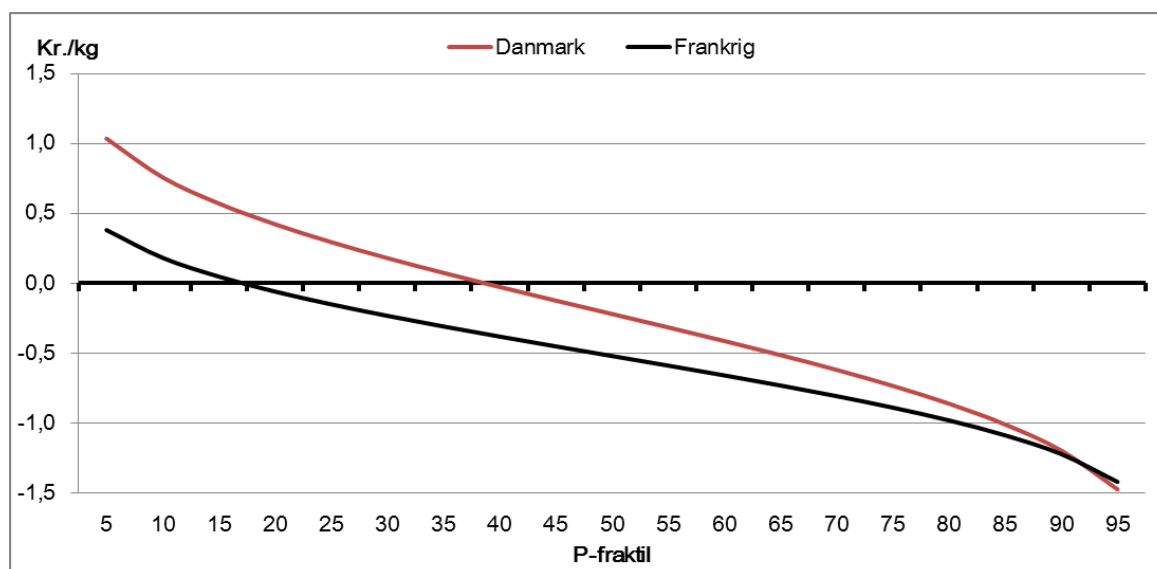
For vækstdyr kan de standardiserede tal fra 8-120 kg levendevægt bruges til at sammenligne forskelle. I Danmark bruger bedste tredjedel 0,18 mindre kg foder/kg tilvækst mod en forskel på 0,05 kg foder/kg tilvækst i Frankrig. Med hensyn til tilvækst er de tilsvarende forskelle fra 8-120 kg levende vægt 50 gram i Danmark og kun 4 gram i Frankrig. At forskelle for vækstdyr er så forskellige kan skyldes forskellige "rangeringsprincip" i de 2 lande for vækstdyr. Franskmændene rangerer efter

DB/gris med besætningens foderpris, mens danske tal er med ens foderpriser for alle besætninger, når besætningerne rangeres efter DB pr. gris.

Tabel 9: Nøgletalssammenligning af de bedste 33 procent i Danmark og Frankrig i 2013

	Danmark gns.	Danmark 33	Frankrig gns.	Frankrig 33
Fravænnede grise per årsso	30,00	32,45	27,16	28,95
Dgl. tilvækst 8-120	740	790	700	704
Kg foder/kg tilvækst 8-120 kg	2,64	2,46	2,57	2,52

Baseret på forskellen i produktionsomkostning pr. kg slagtekrop kan det beregnes, at spredningen i produktionsomkostning er 0,76 kr./kg i Danmark og 0,55 kr./kg i Frankrig. Med de opnåede afregningspriser betyder dette, at en integreret full-line producent i Danmark i 39 % af tilfældene havde en rentabel svineproduktion i 2013 i Danmark, mens kun 17 % af de franske bedrifter havde en rentabilitet større eller lig med 0 kr./kg i 2013. En ud af 20 bedrifter lavede et overskud på ca. 1 kr./kg slagtekrop i Danmark i 2013, mens det tilsvarende tal i Frankrig er 0,38 kr./kg slagtekrop.

Figur 19: Rentabilitet pr. kg slagtekrop i Danmark og Frankrig i P-fraktiler.

Konklusion

Brasiliansk og amerikansk svineproduktion har positiv rentabilitetsmæssigt i 2013. Også set over flere år har disse 2 lande en gennemsnitlig positiv rentabel svineproduktion. I EU-Interpig har Spanien og Østrig positiv rentabilitet i 2013, mens alle øvrige EU-InterPig-lande har negativ rentabilitet i 2013. I Danmark var der en negativ rentabilitet på -0,22 kr./kg slagtekrop i 2013. Produktionsomkostningen pr. kg slagtekrop var 12,36 kr./kg i 2013 i Danmark, hvilket var det næstbedste i EU-InterPig, idet Spanien lå på 11,99 kr./kg.

Omkostningerne ved produktion af svin i Danmark viser fortsat en meget konkurrencedygtig smågriseproduktion i forhold til udlandet. Slagtesvineleddet viser en middelmådig konkurrenceevne i forhold til udenlandske slagtesvineproducenter, når der indsættes en centraleuropæisk smågriseprijs for 2013 i analysen for slagtesvineproducenter.

Dansk svineproduktion er samlet set konkurrencedygtig målt på produktionsomkostninger og har blandt andet lave foderpriser. Produktionsomkostningen på en 30 kg smågris er blandt EU-InterPig's laveste. De lave produktionsomkostninger kommer også udenlandske slagtesvineproducenter til gode, og dette har resulteret i en stor eksport af smågrise. Konkurrenceevnen hos slagtesvineproducenter ved "ens" smågrise viser, at Danmark her falder ned på en europæisk femteplads. Danske slagtesvineproducenter har ikke samme produktionsomkostningsfordel som soholdet har. Reelt er det dog en fordel at producere slagtesvin i et land med en stor nettoeksport af smågrise. Ved en fælles prisdannelse på smågrise i Centraleuropa burde danske slagtesvineproducenter kunne få smågrisene det billigere som den ekstra transport ud af landet koster. Den danske konkurrenceevne lider til gengæld under, at danske slagterier afregningsmæssigt betaler mindre end de nærmeste naboer. Logistikfordelen ved at bo i et område med nettooverskud af smågrise kan hurtigt tabes igen, hvis der er forskelle i afregningspriser eller skjulte rammevilkår. Disse kan gøre, at udenlandske slagtesvineproducenter kan betale mere for smågrisen end danske slagtesvineproducenter er villige til.

Enten må man finde metoder til at forbedre "slagtesvinekonkurrenceevnen" for Danmark", så man lige som med smågrise får de laveste omkostninger, eller også skal danske afregningspriser bedre matche tyske og polske. En kombination sammen med bedre rammevilkår kan vende udviklingen i Danmark mht. til slagtninger.

Referencer

- [1] Vinther J. 2014. Landsgennemsnit for produktivitet i svineproduktionen 2013. [Notat nr. 1422, 2014. Videncenter for Svineproduktion.](#)
- [2] Udesen F. 2013. Grundlaget for den beregnede smågrisenotering juni 2013. [Notat nr. 1326, 2013. Videncenter for Svineproduktion.](#)

Deltagere:

Niels Vejby Kristensen

//FU//

VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Tlf.: 33 39 40 00

Fax: 33 11 25 45

vsp-info@lf.dk

en del af

Landbrug & Fødevarer

Ophavsretten tilhører Videncenter for Svineproduktion. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

Videncenter for Svineproduktion er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.